

NGUYỄN NGỌC MAI (chủ biên, 2021), **Biến đổi của tôn giáo dân gian trong chiến lược phát triển bền vững ở Việt Nam hiện nay**, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 276 tr.

Tôn giáo dân gian là một trong những yếu tố cấu thành của văn hóa dân tộc. Trên cơ sở kết quả khảo sát thực tế ở các vùng Bắc bộ và Bắc Trung bộ Việt Nam, nội dung sách góp phần làm rõ những biến đổi của văn hóa dân gian ở Việt Nam trên các khía cạnh như cơ sở tôn giáo, niềm tin và thực hành nghi lễ tôn giáo và ảnh hưởng của những biến đổi này đến mục tiêu và chiến lược phát triển bền vững ở Việt Nam trong thời kỳ mở cửa hội nhập. Sách gồm 4 phần.

Phần 1 trình bày một số quan điểm, dấu hiệu nhận biết về biến đổi tôn giáo dân gian ở Việt Nam; mối quan hệ giữa biến đổi của tôn giáo dân gian với chiến lược phát triển bền vững ở Việt Nam.

Phần 2 tìm hiểu và đánh giá thực trạng biến đổi của tôn giáo dân gian ở Việt Nam, thể hiện ở tục thờ cúng tổ tiên, thần thánh và một số thực hành mang tính tôn giáo khác trên các phương diện niềm tin, thực hành tôn giáo,...

Phần 3 phân tích vai trò, ảnh hưởng của biến đổi tôn giáo dân gian đến chiến lược phát triển bền vững ở Việt Nam trên nhiều chiều kích, từ vai trò của tôn giáo nói chung trong phát triển bền vững đến những ảnh hưởng của biến đổi tôn giáo dân gian tới các lĩnh vực như văn hóa, xã hội, kinh tế, chính trị và môi trường.

Phần 4 đưa ra một số giải pháp mang tính khả thi đối với các bất cập hiện tại liên quan đến tôn giáo dân gian nhằm phát huy sản nghiệp tôn giáo dân gian phục vụ mục tiêu phát triển bền vững đất nước.

TA.

ĐÀO DUY ĐẠT (chủ biên, 2021), **Quan điểm về biển và sự điều chỉnh trọng tâm chiến lược quốc phòng của triều đình nhà Thanh ở nửa cuối thế kỷ XIX**, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 316 tr.

Trải qua chiều dài lịch sử, Trung Quốc luôn xây dựng, duy trì một lực lượng quân đội mạnh để mở mang bờ cõi ra xung quanh, nhưng lại luôn thực hiện chính sách “tỏa quốc” phía biển bằng việc liên tục thực thi chính sách “Hải cấm” (trong 2 triều Minh - Thanh). Do nhận thức mơ hồ về thế giới bên ngoài của giai tầng thống trị Thanh triều, Trung Quốc từ thời Minh đến giữa thế kỷ XIX đã có những quan điểm, chủ trương và chính sách hết sức sai lầm về biển nói chung, về quốc phòng nói riêng. Ngược lại, ngày nay nhà cầm quyền Bắc Kinh hết sức coi trọng biển - trên mọi lĩnh vực. Để có cái nhìn một cách hệ thống, khách quan đối với quan điểm về biển và mối quan hệ tương tác với biển của người Trung Quốc trong lịch sử, nội dung sách làm rõ mối quan hệ nhân quả, biện chứng giữa “Quan niệm về biển” và “Chiến lược quốc phòng” của Trung Quốc thời cận đại (1840-1911). Sách gồm 3 chương.

Chương 1 đề cập đến những nhân tố tác động (từ lịch sử tương tác với biển của người Trung Quốc, tình hình nội bộ Trung Quốc đến sự thay đổi môi trường khu vực, công cuộc Duy Tân của Nhật Bản, những cuộc xâm lược Trung Quốc của người phương Tây và Nhật Bản,...) đến quan điểm về biển và sự điều chỉnh trọng tâm chiến lược quốc phòng của Trung Quốc nửa cuối thế kỷ XIX.

Chương 2 phân tích sự điều chỉnh trọng tâm chiến lược quốc phòng của triều đình nhà Thanh ở nửa cuối thế kỷ XIX.

Chương 3 đánh giá quan điểm về biên và sự điều chỉnh trọng tâm chiến lược quốc phòng của Trung Quốc nửa cuối thế kỷ XIX và hàm ý cho Việt Nam trong vấn đề biên Đông.

TV.

LÊ MINH ANH, HOÀNG THỊ LÊ THẢO (đồng chủ biên, 2021), **Yếu tố văn hóa tộc người trong chăm sóc sức khỏe của người Cống và Si La ở tỉnh Lai Châu**, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 382 tr.

Chăm sóc sức khỏe là nhu cầu thiết thực của cá nhân và cộng đồng, bởi liên quan đến nguồn vốn con người. Với các dân tộc rất ít người, ví dụ như người Cống và người Si La ở tỉnh Sơn La, thì chăm sóc sức khỏe cho họ là vấn đề quan trọng, cấp bách vì liên quan đến ưu tiên phát triển nguồn nhân lực cho các tộc người này. Tình trạng sức khỏe của họ phụ thuộc vào nhiều yếu tố, trong đó có những ảnh hưởng từ văn hóa tộc người.

Cuốn sách gồm 4 chương. *Chương 1* tổng quan nghiên cứu và khái quát về tộc người Cống và Si La ở tỉnh Lai Châu. *Chương 2* phân tích ảnh hưởng của các yếu tố văn hóa (như: phong tục, nghi lễ vòng đời, văn hóa mưu sinh, văn hóa ẩm thực, cư trú, nhà ở, ngôn ngữ, tâm lý,...) trong chăm sóc sức khỏe của hai tộc người này. *Chương 3* làm rõ thực trạng chăm sóc sức khỏe của tộc người Cống và Si La từ khía cạnh văn hóa tộc người (như: y học cổ truyền và hoạt động của các thầy lang,...) và hệ thống y tế (như: mạng lưới y tế, việc người dân tìm đến các cơ sở y tế); đồng thời tổng hợp các đề án, chương trình, chính sách liên quan đến phát triển đời sống kinh tế - xã hội và chăm sóc sức khỏe cho hai tộc người. *Chương 4* xem xét những vấn đề đặt ra và đưa ra một số gợi ý liên quan đến chăm sóc sức khỏe của tộc người Cống và Si La trong thời gian tới.

HOÀI PHÚC

CAO THU HẰNG (chủ biên, 2021), **Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về an ninh văn hóa ở Việt Nam hiện nay**, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 194 tr.

An ninh văn hóa, với tư cách một lĩnh vực của an ninh quốc gia, đã nhận được nhiều sự quan tâm chú ý của các quốc gia, dân tộc trên thế giới, như Nhật Bản, Trung Quốc... Ở Việt Nam, an ninh văn hóa cũng ngày càng được chú ý, qua đó nền tảng chủ nghĩa Marx-Lenin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm đường lối của Đảng luôn được các tầng lớp nhân dân noi theo. Song bên cạnh đó cũng còn nhiều vấn đề an ninh văn hóa cần lưu ý liên quan đến tư tưởng, đạo đức, lối sống, giá trị văn hóa,...

Nội dung cuốn sách gồm 3 chương.

Chương 1 trình bày một số vấn đề lý luận về an ninh văn hóa (khái niệm, nội dung, vai trò đối với sự phát triển).

Chương 2 phân tích thực trạng an ninh văn hóa ở Việt Nam hiện nay, xem xét ở các lĩnh vực tư tưởng, đạo đức, lối sống, nghệ thuật. Các tác giả phân tích cụ thể cả những điểm tích cực lẫn những hạn chế về an ninh văn hóa ở nước ta hiện nay, đồng thời chỉ rõ nguyên nhân của chúng.

Trên cơ sở đó, *chương 3* đưa ra các quan điểm cơ bản nhằm đảm bảo an ninh văn hóa hiện nay, gồm: coi văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội; phát huy vai trò nguồn lực phát triển của văn hóa. Đồng thời, các tác giả cũng đề xuất một số giải pháp nhằm đảm bảo an ninh văn hóa ở Việt Nam hiện nay, liên quan đến: phát huy vai trò của Đảng, Nhà nước và toàn xã hội trong đảm bảo an ninh văn hóa; bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc trong khi tiếp thu văn hóa thế giới; tăng cường năng lực sáng tạo và thụ hưởng văn hóa; đẩy mạnh vai trò của truyền thông.

PHẠM NGUYỄN